Przedpłata wraz z przesełką pocztową wynosi 5 zł. a. w. rocznie.

ZWIĄZEK.

REDAKCYA i Administracya we Lwowie przy placu Maryackim l. 9.

Pismo dwutygodniowe.

Organ Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych.

Wychodzi 8. i 22. każdego miesiąca w objętości arkusza.

Nr. 18. Dnia 22. Września 1881. VIII. rocznik.

Spółka rolnicza w Tarnopolu.

W tych dniach otrzymaliśmy sprawozdanie Spółki rolniczéj w Tarnopolu za r. 1880. — a że uważamy ją za nader pożyteczną dla kraju i rozwój jéj pilnie badamy, przeto podajemy do wiadomości czytelników niektóre główniejsze ustępy ze sprawozdania Dyrekcyi, opuszczając rzeczy do wewnętrznych tylko stosunków Spółki się odnoszące:

„Po upływie lat sześciu, od założenia naszego stowarzyszenia, wypada nam, powiada Dyrekcya, przedewszystkiém zapytać się, czy myśl ta, która naszą instytucyą do życia powołała jest dopięta, czy stowarzyszenie odpowiada celowi założycieli, czy ofiary członków, które przy założeniu ponieśli i dla utrzymania instytucyi ponoszą, odpowiadają tym skutkom, które stowarzyszenie im przynieść może.

Stawiając to zapytanie na wstępie do naszego sprawozdania, nie mamy wcale na myśli osób, które tą instytucyą zawiadowały, bo kwestya osób jest może rzeczą podrzędniejszéj natury; w odpowiedzi na to zapytanie, chcielibyśmy ze strony członków tegoż tylko istotnego, zupełnie przedmiotowego ocenienia saméj instytucyi.

My z naszego stanowiska, jako Dyrekcya podać możemy do wiadomości Panów tylko to spostrzeżenie, któreśmy podczas naszéj działalności, zawiadując przez lat 6 instytucyą tą — poczynić byli w stanie.

Na podstawie tych spostrzeżeń, twierdzimy, że od chwili założenia stowarzyszenia i rozpoczęcia naszych czynności, ważne dosyć zaszły zmiany w położeniu członków naszych, jako rolników.

Pomijając już to, o czém przy innéj sposobności już wspominaliśmy, że wówczas kiedyśmy nasze stowarzyszenie zawiązywali, potrzeby i interesy rolników były zupełnie zapoznane, a stanowisko rolników niejako niżéj innych klas społecznych zepchnięte, tak że sami nawet rolnicy stracili byli odwagę, aby się o swe prawa upomnąć, dzisiaj przeciwnie zaznaczyć potrzeba ten objaw, że ogół naszych rolników niejako ocknął się ze swego zapomnienia, cenić więc umie swoje stanowisko i nauczył się śmieléj i skuteczniéj odzywać się o ochronę swoich praw i żądać zadosyć uczynienia swoich potrzeb — bo nawet rząd daje dzisiaj do poznania, że chciałby więcéj na takowe reflektować, niż to czynił dotychczas.

Zdaje się nam, że jakoby dzisiaj rolnicy odzyskali napowrót to swoje stanowisko, które im w kraju należy, a które dotychczas niejako zapoznane było.

Zapewne, że nie samo stowarzyszenie nasze spowodowało te dla rolnictwa przychylniejsze objawy, jakie się w kraju i w Państwie objawiają, ale jeśli nasze głosy, któreśmy w imieniu rolników przy każdéj sposobności podnosili, mogły być przez kogoś zasłyszane, mogły gdzie znaleść oddźwięk, to muszą należeć do tego koncertu, co dla rolników życzliwsze w kraju i rządzie przygotował usposobienie.

Zmiany te, jakie dla rolników na ich korzyść nastąpiły, a które wedle naszych spostrzeżeń i z punktu naszego widzenia rzeczy nam się przedstawiają, są głównie dwie: a mianowicie ta większa łatwość dla rolników uzyskania tańszego kredytu, a daléj to zainternowanie się w szérszych kołach wyjednania łatwiejszego i korzystniejszego zbycia produktów rolniczych.

I znowu nie będziemy sobie przypisywać tego wcale, abyśmy uzyskać mieli ten łatwiejszy a tańszy dla rolników kredyt, bo niezawodnie wpłynęły na to ważniejsze czynniki, chociaż przyznać sobie musimy, że ciągle i wytrwale od chwili założenia naszego stowarzyszenia nalegaliśmy na to, aby wyjednać dla rolnictwa ten tańszy kredyt, wykazując, że rolnicy pod tym względem po nad inne klasy społeczne w kraju są upośledzeni.

Daleko więcéj niezawodnie, chociaż może tylko pośredni wpływ wywarliśmy na to zainteresowanie się w kraju o uzykanie dla rolników łatwiejszéj i korzystniejszéj możności zbycia produktów rolniczych, a jeśli w tym czasie zbycie produktów rolniczych, w obec téj ogromnéj konkurencyi amerykańskiéj, przy tych trudnościach, którę nam kartele towarzystw kolejowych

przy wywozie naszego zboża za granicę stawiają, wobec nareszcie téj szczególnéj opieki Państwa niemieckiego nad swojém krajowém rolnictwem, a przy zupełnie biernèm zachowaniu się naszego rządu na wszystkie te mnogie zapory, stawiane w exporcie i konsumcyi naszych produktów, nie stało się zupełnie trudném a może niepodobném; jeśli pomimo tego produkta naszego kraju lepiéj ocenione zostały i więcéj od niejakiego czasu uwzględniane bywają, a w ogóle nasz handel zbożowy przybrał więcéj normalny przebieg i rzetelniejsze podstawy, to przecież jakąś część, a może nawet nie tak mało znaczącą, tych korzyści, które stąd dla rolników wypłynęły — sobie w zasługę przypisać pragniemy.

Panowie łatwo nas zrozumiecie, że przez to nie chcemy bynajmniéj twierdzić, żeśmy przyjmując w komis od członków naszych zboże, dla pojedyńczych członków zawsze większe ceny i korzystniejsze warunki osiągali, bo tutaj chcemy mówić o ogóle wszystkich członków stowarzyszenia; idzie nam o ten wpływ, który nasze stowarzyszenie na handel zbożowy w kraju wywarło.

I tak zdaje nam się przedewszystkiém, że w wewnątrz kraju, a przynajmniéj w najbliższéj naszéj okolicy, samo utworzenie i istnienie naszéj instytucyi ten wpływ wywarło, że prawie niepodobna stała się zmowa kupców między sobą na wyzyskanie rolników, przedtem dosyć często praktykowana, bo na straży przeciw téjże staliśmy zawsze do walki z nimi gotowi, stworzyliśmy konkurencyą z dotychczasowymi kupcami zbożowymi, z którą w każdym razie kupcy krajowi liczyć się muszą — a w dalszym toku nasza działalność na tém polu wyzwoliła przynajmniéj po części handel zbożowy z pod monopolu jednéj klasy społecznéj, jednoplemiennéj, która go przedtém wyłącznie i bezsprzecznie dla siebie dzierżyła w swoich rękach.

Lecz zdaje się nam, że jeszcze większego wpływu i znaczenia była nasza działalność w handlu zbożowym na zewnątrz kraju naszego.

Kiedyśmy naszą działalność przed 6 laty rozpoczynali, handel zbożem krajowym w stosunkach za granicą — ograniczał się głównie i przeważnie na tak zwanéj konsygnacyi zboża na obce targi, a rodzaj ten handlu zbożem na tém się zasadzał, że kupiec nabywszy zboże od producentów, wysélał je zaraz za granicę i oddawał takowe agentom zagranicznym do dalszéj komisowéj sprzedaży, a nasze zboże przeszedłszy tylko granicę, chociaż jeszcze nie sprzedane, dostawało się w ręce agenta czy kupca zagranicznego, który takowém wyłącznie już dysponował. Tym sposobem zdawał kupiec tutejszy nasz produkt już daléj na łaskę i dobrą wiarę agenta zagranicznego, a właściwy handel zbożowy naszymi produktami rozwijał się dopiéro po za granicami kraju bez udziału osób tutejszo-krajowych.

Z objęciem działalności naszéj w Spółce Rolniczéj zastaliśmy handel zbożowy w kraju w stosunku do zagranicy w tym stanie i przyznajemy, że sami z początku od tego zaczynać zmuszeni byliśmy, że wyszukawszy, ile możności jak najrzetelniejszych i najpewniejszych agentów zagranicy, zboże w komis przez członków nam oddane wysélaliśmy na ich ręce daléj do komisowéj sprzedaży na znaczniejsze miejsca targowe zagraniczne.

Po ten czas najważniejszemi miejscami targowemi były miejscowości: Kraków, jako na granicy kraju położony, daléj Wrocław, Drezno, Lipsk, później nieco Lindau w Bawaryi, Romanshorn i Rorschach w Szwajcaryi.

Wobec téj złéj reputacyi, jaką produkta rolne naszego kraju natenczas jeszcze za granicą miały, w obec tego, że nasi kupcy zbożowi także jako tacy nie zażywali dobrego imienia, zdawał się inny rodzaj zbycia naszych produktów rolniczych za granicą niemal niepodobny, bo kupiec zagraniczny chciał najpiérw na miejscu za granicą widzieć to zboże, nim się zdecydował takowe zakupić i za toż zapłacić.

Prędko spostrzegliśmy, że taki sposób zbycia naszych produktów za granicą, nie mógł być dla producentów korzystny, bo nie tylko że tym sposobem produkt nasz podwójną opłacał prowizyą nim się dostał do rąk konsumenta, co zawsze na jego cenie odbić się musiało, ale nadto cena tegoż podlegała wyłącznie zagranicznym konjukturom handlowym, które zbyt często od zmowy większych kupców, od gry giełdowéj zależały i zawsze na korzyść nieproducentów, chociaż nawet nie konsumentów, ale wielkich spekulantów wychodziły. Przy tym rodzaju handlu zbożowego kupiec tutejszy, nabywając produkt od rolnika musiał wszystkie te ryzyka, na które przy takiéj sprzedaży narażony był, koniecznie z ofiarowanéj ceny sobie strącić.

Zaraz zatém, skoro tylko cokolwiek w siły się wzmogliśmy, było przedewszystkiem naszém usilném staraniem — zbyciu produktów szérszy nadać kierunek, emancypować nasz handel od téj przewagi i zależności agentów i kupców zagranicznych i dla tego zawiązaliśmy stosunki z zagranicą bezpośrednio z odbiorcami, t. j. konsumentami zboża, unikaliśmy wszelkich konsygnacyi, stawiając sobie za zasadę, że zboże za granicę na próbki tutaj z miejsca sprzedawać będziemy. Oczywiście, że na wielkie natrafiliśmy trudnosci, bo najpiérw na niechęć tych spekulantów, którzy nic nie rezykując z konsygnacyi zboża naszego dowolnie ciągnęli zyski, napotkaliśmy na tą niewiarę w jakość naszego produktu, lecz postępując zawsze najrzetelniéj i trzymając się ściśle téj zasady — w końcu zdaje się przemogliśmy i postawili na swojém, bo teraz sprzedajemy bezpośrednio z miejsca produkta nam oddane wedle cen przez nas samych oznaczanych — dysponujemy sami produktami i dopiéro po umówionych co do ceny warunkach wysélamy je od-

biorcom, którzy nareszcie przyszli do tego przekonania, że im rzeczywiście to oddamy, cośmy sprzedali.

Próba ta zniesienia konsygnacyi i zaprowadzenia sprzedaży zboża na okazy tu z miejsca była ciężka, lecz zdaje się nam, że się powiodła, bo odtąd nie tylko my sami lecz i inni znaczniejsi kupcy tutejsi konsygnacye zboża zarzucają i tylko je w miejscu na próbki w najdalsze strony sprzedają; możemy zatém śmiało twierdzić, że znieśliśmy tym sposobem prawie zupełnie konsygnacyą, że uwolniliśmy handel zbożem krajowym od zależności tych pośredników, którzy bez pracy i bez obawy zawodu ciągnęli ze zboża naszego zyski. Że walka tu była trudną i dosyć długą być musiała, łatwo pojąć, bo zwalczyć tak wielką liczbę agentów, posiadających fundusze, stosunki i wpływy za granicą, a do tego ściśle związanych z naszymi jednoplemiennymi kupcami — nie było tak łatwém zadaniem.

Odtąd place zbożowe, targi wielkie, jakie istniały czy to w Krakowie, Wrocławiu, Dreznie, Lipsku, a nawet zdaje się nam te wielkie składy zbożowe w Lindau, Romanshorn i Rorschach straciły na swojém dawném znaczeniu — my przynajmniej nie oglądamy się już na nie, bo idziemy w głąb kraju każdego. Może handel zbożowy byłby i bez naszego wpływu przybrał ten kierunek, może rzeczywiście nasz wpływ na to nie był tego znaczenia, jakie sobie przypisujemy — lecz w każdym razie tę zasługę dla siebie windykować mamy prawo, żeśmy stale w tym kierunku pracowali i nie oddalili się od téj drogi, póki nie stała się dla naszych produktów zupełnie otwartą.

Gdybyście Panowie chcieli zajrzeć w nasze korespondencye i listy, które nas z rozmaitych stron zagranicy dochodziły, przyszlibyście do przekonania jakie walki staczać musieliśmy, stojąc na obraném przez nas stanowisku jako jedyni dzisiaj w całym kraju zastępcy producentów, a przekonawszy się bliżéj, możebyście Panowie nieraz łagodniéj nasze czynności ocenić zechcieli; gdybyście i to uwzględnić raczyli, jak nierówna jest ta walka dla nas, jak zawsze odosobnieni stoimy bez żadnego poparcia, a do tego z wiszącą nad nami krytyką i swoich i obcych, niepowołanych do tego — możebyście zrozumieli, że wśród téj walki ostać się — potrzeba było wielkiego zapasu i odwagi i siły zaparcia się.

Zagraniczni kupcy, nie znajdując na targach u siebie naszego produktu, bo tak zwane konsygnacye stają się coraz rzadsze, obrali sobie inną drogę — stanowiąc sobie w kraju komisyonerów, którzy dla nich zboże u producentów zakupują; — ci komisyonerzy, przyjmując polecenia od zagranicznych kupców, stają niejako w służbę do nich, a dla uzyskania jak największéj liczby klienteli dla siebie, rywalizują między sobą w oddaniu usług tym zagranicznym kupcom, podają im niższe ceny od istniejących cen, jedni nad drugich ofiarują się z możnością zakupna zboża za najniższą cenę, robią im nadzieję obfitych żniw, wielkich zapasów zbożowych, przedstawiają im rzeczy błędnie dla swéj własnéj korzyści, mając późniéj na wymówkę, że te ceny nagle się podniosły, zapasy gdzieś znikły — gdy im przyjdzie polecenie dane uskutecznić i po oznaczonéj przez nich cenie towar kupować; a jest takich komisyonerów bardzo wielu większych i mniejszych, są nawet poważne firmy, które dla swego interesu, dla przypodobania się swojéj klienteli, chcieliby zniżyć ceny naszych produktów krajowych, a za ich to pośrednictwem kupcy zagraniczni wpływają na zniżenie ceny zboża u nas.

Sami na sobie doświadczyliśmy tego, jak niektórzy komisyonerzy głosili, że u nas 80.000 korcy pszenicy w szpichlerzu w marcu z zeszłego lata, gdy tymczasem zaledwie jéj tam było do 8 tysięcy — gdy ogłaszali, że nasze zboże, z zimowego omłotu pochodzące, w naszych spichlerzach zepsute, chociaż nikomu najmniejsza część się nie zepsuła i t. p. sztuczki nam płatali, aby od nas kupców obcych odstręczyć, a ceny zboża zniżyć. Tém trudniéj nam przychodzi walczyć z tymi naszymi przeciwnikami, że nam jako stowarzyszeniu równéj broni użyć nie wolno, gdy pogłoskom takim nawet swoi posłuch dają.

Zdaje się, że i tę walkę przetrwaliśmy i z niéj nasza instytucya zwycięsko wyszła, bo liczba komisyonerów jakby od niejakiego czasu zmalała, bo jakby przyszli do tego przekonania, że o naszą instytucyą ich zabiegi szkodzenia nam się rozbijają i powoli zaczynają z tą instytucyą się oswajać, do niéj przyzwyczajać niejako jak do rzeczy, która może i będzie istnieć.

Gdybyśmy nie byli za nadto skromni, chcieli we własne dzieło i w siebie i siły swoje więcéj wierzyć, a nie zawsze tylko na to oglądać się, co gdzie indziéj się zdaje, możebyśmy więcéj wagi do téj instytucyi przykładali, niż to czynimy; skoro przecież na naszą instytucyą, na rozwój jéj zwrócił swoją uwagę węgierski minister handlu, żądając od nas statutów i naszych sprawozdań, skoro z Warszawy, z Poznania zażądano od nas tychże statutów i tychże samych sprawozdań— a nieraz byliśmy w położeniu, że nas pytano za granicą o naszą organizacyą i dziwiono się, że u nas podobna organizacya jest możliwą i w życie wprowadzona.

Działalność Spółki naszéj rozwija się wszechstronnie, instytucya nasza zdaje się codziennie zdobywać sobie w dalszych kołach i zaufanie i kredyt; powierzone nam zostało przez Austro-węgierski Bank pośrednictwo w eskoncie weksli, przyjęliśmy takowe, chociaż może po za zakres naszéj działalności sięgające, aby dla okolicy uzyskać tańszy kredyt, ułatwić łatwiejszy obrót pieniędzy dla przemysłu i handlu, rozszérzyć

Rachunki stowarzyszeń zaliczkowych za miesiąc Sierpień 1881.

Stan bierny

Tow. zaliczkowe w	Udziały z końcem miesiąca (zł. ct)	Fundusz rezerwowy z końcem miesiąca (zł. ct)	Wkładki oszczędności: Stan na początku miesiąca (zł. ct)	Wkładki oszczędności: Włożono w ciągu miesiąca (zł. ct)	Wkładki oszczędności: Wyjęto w ciągu miesiąca (zł. ct)	Wkładki oszczędności: Stan z końcem miesiąca (zł. ct)	Pożyczki zaciągnięte: Stan na początku miesiąca (zł. ct)	Pożyczki zaciągnięte: Zaciągnięte w ciągu miesiąca (zł. ct)	Pożyczki zaciągnięte: Spłacone w ciągu miesiąca (zł. ct)	Pożyczki zaciągnięte: Stan z końcem miesiąca (zł. ct)
Bełzie	1902 98	179 60	6728 19	1055 46	503 56	7280 09	3000 .	. .	. .	3000 .
Białéj	10123 30	1563 04	29551 18	2401 86	1930 40	30022 64	6760 .	. .	450 .	6310 .
Birczy	6899 01	957 54	6178 81	2814 50	1767 06	7226 25	24945 .	3940 .	4990 .	23895 .
Bochni	10422 01	926 42	9001 75	18 .	193 .	8826 75	18250 .	1000 .	1400 .	17850 .
Bóbrce	3298 19	882 25	8783 45	433 25	1573 .	7643 70	7060 .	4110 .	3210 .	7960 .
Bołszowcach	1143 .	152 .	279 59	5 .	101 75	182 84	4800 .	. .	200 .	4600 .
Busku, kredyt.	49731 76	3292 05	19241 58	3567 .	3871 .	18937 58	17434 .	2535 .	7806 .	12163 .
Busku (zaliczk.)	4270 81	1710 62	2865 14	290 .	544 99	2610 15	5412 05	2493 .	1443 28	6451 77
Cieszanowie	20151 35	1190 10	26636 53	928 .	1168 32	26396 21	1500 .	. .	. .	1500 .
Dąbrowéj	45455 32	11471 22	. .	. .	. .	. .	167145 32	4496 31	6199 17	165442 46
Delatynie	11009 14	936 97	7064 50	20 .	546 11	6538 39	10800 .	1070 .	600 .	11270 .
Dobromilu	6330 10	274 69	3873 52	100 .	413 78	3559 74	1950 .	400 .	50 .	2300 .
Drohobyczu	16563 03	3309 94	39883 92	2242 64	1407 63	40718 93	31278 34	4730 .	6559 34	29449 .
Glinianach	24946 62	4437 16	89345 40	4697 87	2508 39	91534 88	17440 .	3024 .	1250 .	19214 .
Gorlicach	56342 17	7124 42	129767 58	17839 67	13732 72	133874 53	41844 43	9500 .	10111 30	41233 23
Jarosławiu	24244 02	3635 66	36942 31	3843 74	991 13	39794 92	21036 02	. .	650 .	20386 02
Jaryczowie now.	395 28	155 75	179 68	. .	. .	179 68	1300 .	. .	30 .	1270 .
„ Tow. kred.	14307 19	765 82	5145 .	2796 .	4080 .	3861 .	8829 .	4100 .	3289 .	9640 .
Jaworowie	2247 .	100 .	3214 65	545 .	. .	3759 65	550 .	1000 .	. .	1500 .
Jordanowie	1053 80	231 90	10087 17	70 .	193 32	9963 85	. .	. .	. .	. .
Kałuszu	8038 04	604 79	5592 60	13 .	110 .	5495 60	15400 .	. .	1450 .	13950 .
Kańczudze	1781 90	130 .	716 29	. .	. .	716 29	4300 .	1000 .	200 .	5100 .
Kolbuszowéj	3389 50	632 .	4622 65	545 .	. .	5167 65	3800 .	. .	. .	3800 .
Komarnie	8352 61	1381 97	30039 61	998 71	2521 41	28516 91	3500 .	. .	. .	3500 .
Krakowcu	2076 15	235 36	1697 40	662 80	29 63	2330 57	3500 .	. .	. .	3500 .
Krościenku	1409 76	98 .	3050 67	127 .	263 .	2914 67	800 .	. .	800 .	. .
Krynicy	1742 10	166 .	10279 28	942 32	. .	11221 60	. .	. .	. .	. .
Kulikowie	2063 50	308 65	2338 11	400 .	900 .	1838 11	9940 .	. .	276 .	9664 .
Limanowéj	27753 .	1854 36	22828 47	6921 08	8833 11	20916 84	42840 31	16924 22	14071 .	45693 53
Lwów, Tow. zal.	127719 .	12827 43	417178 11	96153 81	78692 79	434639 13	26915 85	12912 19	14331 .	25497 04
„ wz. kredytu	7460 31	547 99	13486 38	8365 .	9266 45	12584 93	26108 .	8480 .	6820 .	27768 .
„ urzęd. poczt.	20016 75	735 82	6506 99	1448 03	495 49	7459 53	10500 .	1200 .	500 .	11200 .
Łańcucie	24738 47	12416 10	113293 59	3094 43	3121 80	113266 22	48670 60	. .	1600 .	47070 60
Makowie	5507 10	1131 77	36234 64	1686 .	926 34	36994 30	1000 .	. .	1000 .	. .
Mariampolu	3267 79	343 26	1831 61	6 20	31 09	1806 72	4000 .	. .	. .	4000 .
Mielcu	10991 46	1790 33	41419 31	1654 57	464 94	42608 94	5500 .	. .	1500 .	4000 .
Milówce	3493 22	494 43	11381 76	147 .	76 06	11452 70	3300 .	. .	. .	3300 .
Mościskach	11739 38	5716 12	35242 48	2482 75	1488 65	35776 08	9400 .	. .	. .	9400 .
Oświęcimie	5404 69	477 66	8221 04	797 60	400 37	8618 27	4306 .	. .	600 .	3700 .
Nowym Sączu	28781 16	2655 37	106524 48	9135 65	6146 67	109513 46	25700 .	3000 .	8000 .	20700 .
Pilźnie	3064 50	943 35	14440 07	183 .	806 15	13816 92	5500 .	. .	. .	5500 .
Podgórzu	4399 32	557 78	22140 .	1836 54	996 32	22980 22	10845 .	1220 .	2050 .	10015 .
Przemyślu	39912 58	5573 59	130557 56	1088 04	1785 46	129860 14	48318 .	9010 .	15442 .	41886 .
Radłowie	1187 .	70 .	2674 .	. .	100 .	2574 .	1850 .	. .	. .	1850 .
Radziechowie	14008 16	3419 .	43028 12	270 .	603 22	42694 90	1050 .	4500 .	3000 .	12000 .
Robatynie	8829 71	2106 .	25884 88	1844 80	33 05	27696 63	9000 .	. .	. .	9000 .
Rozdole	7690 40	1235 40	1219 56	1 .	300 .	920 56	16459 04	. .	125 .	16334 04
Rudkach	7864 58	1049 51	25577 90	839 .	249 81	26167 09	3950 .	400 .	1200 .	3150 .
Sieniawie (zalicz.)	2517 12	472 70	12975 48	178 70	47 40	13106 78	5500 .	. .	1250 .	4250 .
„ kred. miej.	1770 .	218 .	5863 13	532 .	421 89	5963 24	4006 65	1500 .	1206 65	4800 .
Skałacie	1340 18	450 87	68 .	. .	. .	68 .	2600 .	. .	. .	2600 .
Śniatynie	5404 62	689 80	12490 58	1183 50	109 13	13564 95	1600 .	. .	. .	1600 .
Sokalu	12643 02	1261 62	45943 24	642 22	1807 89	44777 57	18325 69	650 .	1046 91	17928 78
Stanisławow. (Bank)	67506 20	11189 42	176475 35	18082 40	6404 24	188153 51	47542 42	5240 .	18165 .	34617 42
Stryju	9384 50	515 77	18200 17	1110 .	791 67	18518 64	7500 .	. .	. .	7500 .
Tarnowie	18145 07	5164 02	63364 79	4818 99	1971 70	66212 08	8800 .	. .	. .	8800 .
Tłumaczu	10817 36	2817 20	33285 74	423 .	1225 07	32483 67	3931 .	200 .	300 .	3831 .
Wykotach	3237 78	348 45	8867 41	102 64	. .	8970 05	11400 .	450 .	. .	11850 .
Zakliczynie	4872 82	388 41	4489 62	120 .	. .	4609 62	9800 .	. .	900 .	8900 .
Zbarażu	11706 50	2491 24	5323 29	20 .	290 81	5052 48	19525 13	4715 19	3483 07	20757 25
Złoczowie	13130 41	2056 83	48641 42	1352 .	4157 77	45835 65	2500 .	. .	. .	2500 .

Stan czynny

Tow. zaliczkowe w	Saldo odsetek z końcem miesiąca (zł. ct.)	Reszta pozycyi stanu biernego z końcem miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Stan na początku miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Spłacono w ciągu miesiąca (zł. ct.)	Pożyczki udzielone: Udzielono w ciągu miesiąca (zł. ct)	Pożyczki udzielone: Stan z końcem miesiąca (zł. ct.)	Koszta założ. ruchomości i adm. z końcem miesiąca (zł. ct)	Reszta pozycyi stanu czynnego z końcem miesiąca (zł. ct.)	Gotówka z końcem miesiąca (zł. ct)
Bełzie	764 39	180 29	11859 30	262 57	276 .	11872 73	404 79	88 70	941 12
Białéj	881 09	282 75	40313 85	1401 .	1184 .	40096 85	2252 53	6506 82	326 62
Birczy	2430 29	977 39	38598 35	7388 .	8236 .	39446 35	1454 69	922 45	561 99
Bochni	13336 82	375 87	36512 72	3579 .	5388 .	38321 72	1048 56	2 .	365 59
Bóbrce	825 08	611 92	20718 43	2130 69	1812 60	20400 34	460 87	. .	359 93
Bołszowcach	543 52	36 17	6264 .	1120 .	1046 .	6162 50	275 94	150 .	69 09
Busku, kredyt.	6154 72	41 84	88985 75	9000 .	6523 89	86508 67	3375 25	337 62	99 41
Busku (zaliczk.)	1059 60	. .	13670 32	275 31	830 86	14215 37	1132 32	258 94	496 32
Cieszanowie	1523 06	. .	49068 19	1533 16	1793 .	49328 03	357 36	352 43	722 90
Dąbrowéj	5790 78	7200 78	207590 26	6510 09	8686 .	209766 17	1661 91	21597 29	2335 19
Delatynie	5369 30	405 44	28863 47	2883 14	3180 .	29160 33	2709 12	3082 42	577 38
Dobromilu	1244 63	56 91	13151 58	567 65	687 .	13270 93	264 50	224 97	5 67
Drohobyczu	. .	715 95	85123 61	12741 64	12277 49	84659 46	1989 25	3467 41	640 73
Glinianach	10204 81	694 02	142706 12	9016 04	14320 .	148010 08	1915 83	539 12	566 46
Gorlicach	. .	29204 56	203707 36	25060 89	23091 36	201737 83	3843 97	60407 78	1789 33
Jarosławiu	6365 34	1540 10	81577 74	8376 78	6390 .	79590 96	1589 34	193 78	7591 97
Jaryczowie now.	38 46	117 .	1947 17	4 .	. .	1943 17	202 68	9 .	1 32
„ Tow. kred.	. .	. .	29808 57	2464 83	3130 72	30474 46	395 44	. .	189 34
Jaworowie	349 70	20 85	5442 50	821 74	2760 .	7380 76	240 47	. .	355 97
Jordanowie	938 47	. .	10005 11	91 51	300 .	10213 60	191 68	38 45	1335 65
Kałuszu	240 09	242 47	24966 81	1568 .	2277 .	25675 81	919 96	1935 58	259 64
Kańczudze	602 25	102 45	6841 81	353 25	1520 .	8008 56	306 21	18 57	99 55
Kolbuszowéj	922 31	224 09	12446 21	238 .	1290 .	13498 21	313 98	292 09	31 27
Komarnie	5394 39	1732 28	48846 70	3308 51	2140 25	47678 44	473 96	519 76	206 .
Krakowcu	704 70	349 70	7484 70	408 06	1164 .	8240 64	365 42	493 79	96 63
Krościenku	494 10	14 57	5093 50	1077 39	325 .	4341 11	321 59	86 79	207 76
Krynicy	1048 58	19 04	12183 .	1339 60	340 .	11183 40	618 79	82 69	2282 44
Kulikowie	845 34	275 65	14309 27	2253 11	917 .	12973 16	1039 06	206 10	776 93
Limanowéj	3802 56	976 86	97914 17	3827 33	6772 70	99859 54	752 32	43 25	142 04
Lwów, Tow. zal.	19335 36	389 84	560917 97	98726 01	117846 70	580038 66	12527 91	25629 79	2211 45
„ wz. kredytu	1267 19	. .	45199 14	9240 88	10870 38	46828 64	1748 40	861 17	190 21
„ urzęd. poczt.	3010 51	9 10	39093 05	4133 35	6163 .	41122 70	1032 42	147 32	129 27
Łańcucie	8802 41	6559 46	198168 75	7450 80	6525 .	197242 95	1693 17	6438 24	4244 08
Makowie	3482 41	135 14	45267 31	2271 31	1847 .	44843 .	673 33	645 58	1088 80
Mariampolu	503 66	580 17	9826 50	1009 .	1060 .	9877 50	181 90	341 66	100 54
Mielcu	1976 94	2423 14	59469 68	2166 92	1775 .	59077 76	701 46	3507 71	503 88
Milówce	698 89	. .	18449 77	1655 39	2029 38	18823 38	542 55	50 19	23 12
Mościskach	326 16	477 39	60093 91	4567 45	6144 .	61670 46	429 .	898 89	436 78
Oświęcimie	1145 31	963 69	18696 .	2845 .	2469 .	18320 .	256 74	772 78	960 10
Nowym Sączu	6297 42	994 63	155020 83	29958 37	26634 .	151696 46	2169 46	10154 40	4921 72
Pilźnie	1362 62	41 31	22881 .	5743 .	5351 .	22489 .	897 13	. .	1342 57
Podgórzu	1745 79	9 84	29682 37	2817 79	10125 83	36990 41	1354 86	30 38	1332 31
Przemyślu	9153 44	3442 29	231063 71	45135 50	38509 .	224437 21	569 55	4416 28	405 .
Radłowie	208 37	34 58	5530 .	. .	. .	5530 .	278 88	. .	115 07
Radziechowie	2174 49	1067 23	71888 18	6130 35	6088 .	71845 83	1245 77	316 89	1955 29
Robatynie	1845 26	717 73	40511 79	4349 05	5232 50	41395 24	1556 82	6720 99	522 28
Rozdole	842 27	461 16	26543 21	2078 .	1865 51	26330 72	714 09	131 35	307 67
Rudkach	2750 28	. .	38132 49	1931 34	967 .	37168 15	819 04	1137 31	1856 96
Sieniawie (zalicz.)	2817 20	545 61	17893 55	1789 65	1090 .	17193 90	2373 35	1010 14	3132 02
„ kred. miej.	1202 83	92 81	11803 61	1190 65	1755 .	12367 96	327 16	525 91	325 85
Skałacie	266 55	544 30	4189 30	104 15	. .	4085 15	986 83	80 18	117 74
Śniatynie	948 56	. .	19970 26	1086 45	2340 .	21223 81	663 80	62 12	258 20
Sokalu	501 01	1457 67	75547 80	1398 41	612 .	73861 39	832 79	1709 03	1266 46
Stanisławow. (Bank)	5098 32	4430 18	287760 52	46835 26	47191 36	288116 62	2531 69	20035 75	310 49
Stryju	2821 96	427 65	34562 93	3120 39	3991 .	35433 54	1119 77	989 93	1625 28
Tarnowie	44 27	377 39	90321 .	7057 11	10618 55	93792 44	2075 11	1545 44	1329 84
Tłumaczu	3108 79	1530 77	51807 75	2803 34	2208 10	51212 51	2318 11	1015 06	43 11
Wykotach	. .	. .	22965 86	259 69	596 .	23302 17	576 25	453 42	74 44
Zakliczynie	705 40	. .	19346 75	972 75	403 .	18777 .	285 62	410 .	3 63
Zbarażu	2619 53	939 .	36136 83	1741 05	1030 .	35425 78	969 02	5409 12	1762 08
Złoczowie	3426 83	744 67	66912 78	4384 63	3805 .	66333 15	890 82	50 .	420 42

Uwaga. Umieszczamy rachunki tylko tych towarzystw, które nam je najpóźniéj do 15. bm. w formie przez nas wskazanéj przysyłały.

koło naszych znajomości i przyswoić sobie obcych nam, aby na nas nie spoziérali niechętném okiem.

W ciągu roku tego (1880.) odwidziliśmy dwa targi zbożowe — piérwszy w Wiédniu, drugi we Lwowie. Targ wiédeński był tego roku bardzo ożywiony — transakcye większe niż lat poprzednich, a w transakcyach tych było więcéj normalnéj natury, a mniéj gry spekulacyjnéj. Wzięliśmy udział w targu lwowskim, aby nas nie posądzono, że rzeczy téj, do wysokości sprawy krajowéj wyniesionéj, nie popiéramy, lecz jeśli już targ zeszłoroczny nie rokował wielkiéj przyszłości temu przedsięwzięciu, to tegoroczny tém mniéj przedstawiał widoku, aby targi te mogły się udawać. Oddajemy zasługę usiłowaniom dla podniesienia tego targu do rzędu międzynarodowych, lecz usiłowanie to wedle naszego jak na teraz zdania nie odniesie jeszcze pożądanego skutku, bo handel zbożowy zbyt na realnych polega podstawach, aby się dał powodować choćby chęciom w najlepszéj wierze podjętym, choćby najszczerszemu usiłowaniu wprowadzenia czegoś w życie, co nie ma rzeczywistéj podstawy.

Przekonaliśmy się na targu wiedeńskim, jak całe dziennikarstwo wiedeńskie, które wiadomości handlowe umieszcza, jest w ręku tylko pewnéj kasty, mianowicie kupców spekulujących na zniżkę; pomimo tego że udzieliliśmy redakcyi pewnego dziennika wiedeńskiego prawdziwych dat co do cen przez nas za produkta osiągniętych, dziennik ten a za nim inne notowały ceny z tego targu daleko niższe, niż były rzeczywiste, które my i drudzy osiągnęli, a pomimo tego, że na drugi dzień targu popyt był żywszy i ceny wyższe, dzienniki jednogłośnie ogłosiły, że popyt się zmniejszył i ceny spadły. Z tego możecie Panowie się przekonać, w jak nieprawych rękach spoczywa handel zbożowy nawet po za granicami naszego kraju i jak powszechnie producenci są przez spekulantów wyzyskiwani.

I znowu mieliśmy sposobność przekonać kupców zagranicznych, że produkt nasz nie gorszéj, lecz przeciwnie, lepszéj od zagranicznych jakości; że ta renomowana pszenica węgierska, nadcisańską zwana, wcale nie lepszą od naszéj czerwonéj, zwanéj tutaj banatką, że nasza galicyjska pszenica dostawszy się za granicę dostaje nazwę nadcisańskiéj i o dwa franki lub dwie marki nawet wyżéj notowaną; że nasz rzepak galicyjski przejechawszy się przez Pragę, dostaje nazwę rzepaku czeskiego i że w skutek tego pszenica nasza i rzepak nasz, jako obce produkta, o 2 marki wyżéj sprzedawane bywają, niżby takowe mogły być pozbyte, gdyby swoje piérwotne pochodzenie zatrzymały.

W tym roku nie przynosimy Panom żadnych zysków ale przeciwnie stratę, która 1891 zł. 37 ct. wynosi; strata w stosunku do naszego obrotu jest nie wielką, a pochodzi stąd, że jeźli Panom następnie przedstawione będzie, że 23.000 worów zboża mniéj mieliśmy oddanych do sprzedaży, chcemy to przypisać i tamtorocznemu nieurodzajowi, i po części powiększeniu pensyi, daléj na nagromadzeniu w jednéj porze, wśród największéj stagnacyi handlowéj ogromnych zapasów zboża. dla których dwa magazyny wynająć a dwa magazyny prowizorycznie postawić byliśmy zmuszeni.

Stratę tę zechcą sobie po części i sami członkowie przypisać, bo ostatecznie ci z nich do niéj się przyczynili, którzy zboże bez naszego pośrednictwa sprzedawali.

My do téj straty nie przywiązujemy żadnéj wagi, bo nie powstała takowa z jakiéj ryzykownéj spekulacyi, lecz z powodu kosztów zarządu. Urządzeni jesteśmy tak jak w roku zeszłym, kiedy o kilkanaście tysięcy worów więcéj zboża mieliśmy do sprzedaży poruczonéj. Gdybyśmy na przyszłość mieli taką samą jak w roku ubiegłym ilość zboża do komisowéj sprzedaży otrzymać, zmniejszymy personal i składy, a tém samém zmniejszą się koszta zarządu i straty nie będzie.

W roku 1880. zaznaczyć musimy ubytek zboża Spółce w komis oddanego, w porównaniu z r. 1879.; ubytek znaczny dość, bo wynoszący około 18.000 korcy zboża. Wytłumaczenia tego musimy szukać w części w gorszym urodzaju a przeto mniejszéj produkcyi zboża okolicy naszéj; bo choć rok ubiegły, t. j. 1880. w przecięciu nie wykazał mniejszéj produkcyi, niż 1879. r., a nawet w niektórych okolicach r. 1879. był gorszy od zeszłego, nie należy zapominać, że wykazany tu obrót handlowy zboża pochodzi w połowie mniéj więcéj z produkcyi r. 1879., zaś w drugiéj połowie tylko z r. 1880."

A daléj powiada sprawozdanie: „Zaprowadzenie z dniem 1. października 1880. Biura pośredniczącego Banku Austro-węgierskiego przy Spółce rolniczéj, jeżeli z jednéj strony podniosło powagę instytucyi naszéj wobec firm zagranicznych, to z drugiéj strony obliczone było na przyspożenie korzyści tak saméj Spółce, jak i jéj członkom. Jakkolwiek formalności, przy eskoncie weksli wymagane, bardzo utrudniają użycie tego taniego kredytu, to jednak przez zaprotokołowanie firmy — w wielu wypadkach i członkowie Spółki bezpośrednio z tego taniego źródła eskontu korzystać będą mogli. W ubiegającém półroczu, t. j. od 1. paźdriernika 1880. jako dnia otwarcia biura, do dzisiaj, eskontowaliśmy weksli na kwotę 371.414 zł. 71 ct., przyznana nam prowizya wynosi 464 zł. 60 ct., a po strąceniu wydatków na porta, zaprowadzenie odpowiednich książek i kupno druków w kwocie 63 zł. 62 ct., okazuje się jako czysty dochód Spółki nieznaczna tylko kwota, bo 400 zł. 98 ct. Jeżeli jednak zważymy, że w początkach utworzenie tego biura i formalności, przy eskoncie weksli wymagane, szérszym kołom handlowym nie były dokładnie znane, że daléj świat kupiecki w zimowych

właśnie miesiącach porobione interesy realizuje, a w skutek tego kredytu mniéj potrzebuje, to mamy wszelki powód do przypuszczenia, że w ciągu lata, gdy transakcye o nowe produkta się rozpoczną i eskont weksli znacznie się podniesie, a więc i cyfra czystego dochodu o wiele się zwiększy".

Spółka Tarnopolska ustanowiła osobną Komisyą rady i opieki ziemian, która w tym roku piérwsze przedłożyła swoje sprawozdanie. Podajemy z niego następujący ustęp najważniejszy.

„Od 6. czerwca 1880. aż do téj chwili, a więc w czasie niespełna jednorocznego istnienia, odbyła komisya 5 posiedzeń, a mianowicie 3 zwyczajne a 2 nadzwyczajne.

Przedmiotem 3 piérwszych było uregulowanie stosunków majątkowych jednego członka. Właściciel tego majątku, nie mogąc z powodu podeszłego wieku podołać swym zobowiązaniom i obawiając się z tego powodu zupełnéj utraty majątku, udał się z całém zaufaniem do komisyi z prośbą o radę i pomoc.

Komisya rozpatrzywszy sumiennie stan sprawy, w czém jéj, co z uznaniem podnieść musimy, cenne i z całą uprzejmością udzielone wskazówki przez drugiego członka naszego wielce pomocne były, przekonała się, że przy sprężystém i uregulowaném gospodarstwie majątek ten w niedługim stosunkowo czasie uratowanym być może.

Skutkiem tego postanowiła komisya zająć się uregulowaniem tego majątku. Spłaciła więc funduszem, ze Spółki rolniczéj zaczerpniętym, ciążące na nim uciążliwe lichwiarskie długi, ubezpieczywszy oczywiście wyłożony kapitał hipotecznie, zaprowadziła własny zarząd, ograniczyła wydatki nieprodukcyjne i podniosła dochody z młyna i propinacyi.

Korzystne rezultaty tych starań komisyi nie mogą się oczywiście objawić natychmiast, zwłaszcza wobec znaczniejszych wkładów na skompletowanie inwentarza, naprawę grobli i młyna, restauracyą budynków i t. p. poczynionych i dla tego zastrzega sobie komisya szczegółowe sprawozdanie pod tym względem na późniéj.

Dwa następne posiedzenia poświęcone były sprawie znaczniejszego majątku, którego właściciel, zagrożony przymusową licytacyą, w ostatniéj prawie chwili do komisyi się zgłosił.

Ponieważ uregulowanie téj sprawy (jakkolwiek możebne), wymagałoby w piérwszym rzędzie bardzo znacznych kapitałów, których komisya nie posiada, a w drugim rzędzie dłuższego czasu, którego rozpisane już licytacye użyć nie pozwalały; przeto ograniczyć się musiała komisya jedynie na ofiarowaniu swego pośrednictwa w przeprowadzeniu ugody z wierzycielami. Rezultatu tego pośrednictwa nie możemy Panom podać, ponieważ sprawa jest jeszcze w toku.

Oprócz tego zgłoszono się do komisyi jeszcze z jedną sprawą, a mianowicie żądano pośrednictwa w sprzedaży majątku. Ponieważ jednak zgłaszający się prowadził także układy na własną rękę i to na podstawie daleko łagodniejszych warunków, jak te, które komisyi był podał; przeto uznając w takiém postępowaniu brak zaufania i szczerości, odmówiła komisya swego współudziału".

Co do reszty szczegółów o téj spółce odséłamy czytelników do sprawozdania Dyrekcyi i VII. Rocznika stowarzyszenia.

Ruch stowarzyszeń.

Sprawy towarzystw w Sejmie. Petycye wedle wzoru Rudeńskiego o popiéranie stowarzyszeń zaliczkowych, wchodzą do Sejmu po kilka i kilkanaście codziennie od reprezentacyi powiatowych, różnych stowarzyszeń i obywateli kraju. — Z przedłożeń Wydziału krajowego obchodzą nas pośrednio projekt uchwalenia zbiorowych kas pożyczkowych dla gmin i projekt utworzenia „krajowego zakładu kredytowego". W obu tych sprawach niejednokrotnie objawiliśmy zdanie swoje podczas dawniejszych kadencyi sejmowych, gdyż sprawy te nie są nowe — na razie więc nie czynimy żadnych dalszych uwag, oczekując i owszem odnośnych sprawozdań komisyi bankowéj, którą Sejm tegoroczny wybrał i któréj sprawy te przydzielił. Zapewniamy jednak, że z pewnością żadném uprzedzeniem kierować się nie będziemy, a na sąd nasz stanowczy wpływ mieć będzie tylko wzgląd na dobro kraju.

Kasa zaliczkowa w Szczércu. Na polecenie Patrona Związku odbył Dr. A. Zgórski nadzwyczajną, niespodzianą lustracyą kasy Zaliczkowéj w Szczércu dnia 8. bm. Bilans surowy w dniu lustracyi przedstawił się według książek, jak następuje:

Stan czynny: Kasa 79·61; pożyczki 8.804·56; koszta administracyi 179·15; razem 9.060·62.

Stan bierny: Udziały 2.331·63; Wkładki oszczędności 1.472 11; weksle własne 4.550·—; saldo odsetek 100·04; fundusz rezerwowy 606·84; razem 9.060·62.

Szczegółowo zbadano wszelkie pozycye stanu czynnego i biernego, kasę przeliczono; skrypta dłużne i weksle, księgi i wykazy sprawdzono i znaleziono wszystko w należytym porządku, o czém lustrator p. Patrona zawiadomił.

Sparr & Credit-Verein w Stanisławowie, jak nam z Monasterzysk donoszą, dopuścił się tak dziwnéj presyi na członkach swoich w Monasterzyskach, że nie dalibyśmy wiadomości téj wiary, gdyby nie przedłożono nam dowodów na jéj prawdziwość.

Oto stowarzyszenie to straciło u jednego członka w Monasterzyskach 360 zł. w. a. — a nie mogąc straty téj w inny sposób powetować, wezwało wszystkich członków swoich, zamieszkałych w Monasterzyskach, aby w drodze

składki zebrali potrzebne fundusze na pokrycie téj straty, w przeciwnym razie wszystkim członkom, zamieszkałym w Monasterzyskach (ma być ich do 60) kredyt w *Sparr- & Credit-Verein*'ie zamknięty zostanie. Nadto wezwało to stowarzyszenie kasę oszczędności i Handels- & Gewerbe-Bank w Stanisławowie do kartelu, aby i te instytucye klientom swoim w Monasterzyskach kredyt wypowiedziały. Propozycyi téj nieprzyjęto (w Handels-Gewerbe-Bank różnicą tylko jednego głosu), co jednak nie powstrzymuje Sparr- und Credit-Verein w Stanisławowie od wykonania tego całkiem nowego i nigdzie niepraktykowanego sposobu wymuszenia pokrycia straty (którą stowarzyszenie, jako takie, względnie wszyscy jego członkowie ponieśćby powinni) przez jeden odłam tylko członków, do muru dziś przypartych. Powstrzymujemy się od wszelkich komentarzy, bo sam fakt jest tego rodzaju, że w obec oburzenia, które wywołuje, sąd o nim spokojny jest niemożebny. Tą drogą idąc, musiałyby stowarzyszenia wymuszać pokrycie strat na jednym szewcu poniesione, na całéj korporacyi — lub straty u mieszkańca jednéj ulicy na wszystkich członkach, przy téjże ulicy mieszkających. Byłoby to i niedorzecznością i gwałtem zarazem! Uwagi powyższe czynimy bez względu na to, że Sparr- & Credit-Verein w Stanisławowie jest instytucyą o niemieckiéj firmie i o niemieckim języku urzędowym — a jeśli korespondent nas wbłąd wprowadził i dokumenty dowodowe pofałszował, to wiadomość tę chętnie sprostujemy.

Władze polityczne w obec stowarzyszeń nie tylko niechęć nam okazują, ale nawet coraz częściéj dopuszczają się pogwałcenia ustawą zagwarantowanych nam praw. Wypadek, o którym wspomnieliśmy w num. 16. nie jest odosobnionym. Oto! dowiadujemy się, że nowozawiązane stowarzyszenie kredytowe i oszczędności w Sokalu otrzymało następujący reskrypt: „L. 9469. Wysokie c. k. Namiestnictwo przyjmując według reskryptu z 8 września 1881. l. 49.187 do wiadomości przedłożone mu statuta stowarzyszenia kazało nam oznajmić, że oznaczone w §. 1. lit. B. i C. statutu rodzaje czynności stowarzyszenia mianowicie: udzielanie zaliczek na zastaw kosztowności, towarów, ruchomości lub papierów wartościowych i przyjmowanie wkładek oszczędności na książeczki wkładkowe, opiewające na imię także od osób nienależących do stowarzyszenia, wymagają w myśl §. 92. ustawy z 9. kwietnia 1873. Dz. ust. p. l. 70. koncesyi władzy rządowéj. Gdyby więc Towarzystwo kredyt. w Sokalu przyjmowało zastawy na zabezpieczenie pożyczek lub wkładki oszczędności od osób, stojących po za stowarzyszeniem, przed uzyskaniem wymaganéj koncesyi, uważaném będzie za przekraczające swój statut. Wzywam zresztą Pana Przewodniczącego tego stowarzyszenia, by mi niezwłocznie przedłożył wykaz zarządu i udziału (?) stowarzyszenia. — Sokal, 16. września 1881. C.k. Starosta. Tchórzewski w. r.“

W rozporządzeniu tém powtarza się, jak i w rozporządzeniu dla Stryja, błędne pojmowanie §. 92. ustawy z 9. kwietnia 1873. co do przyjmowania wkładek oszczędności od nieczłonków, nowe zaś w tym reskrypcie popełnia c. k. Namiestnictwo naruszenie ustawy, że przyjmuje zarejestrowany statut stowarzyszenia zarobkowego do wiadomości, a zatém zatwierdza, jakby statut zwykłego stowarzyszenia. Zupełnie niezrozumiałe jest jednak końcowe żądanie przedłożenie „wykazu... udziału (?!) stowarzyszenia“. Dyrekcya stowarzyszenia Sokalskiego donosi nam, że idzie tu o przedłożenie spisu członków. Byłoby to już czémś zupełnie bezprawném, bo tego nawet sąd żądać nie może. „Genossenschaft“ poruszyła tę sprawę w nrze 37. na podstawie wiadomości ze Stryja i wyrażając zdziwienie swoje, że po 8 latach obowiązywania ustawy z 9. kwietnia 1873. jeszcze c. k. Namiestnictwo lwowskie jéj zastosować nie umie — słusznie radzi „złożyć dotyczący reskrypt Namiestnictwa z poważaniem do akt“ i czekać aż c. k. władza polityczna, zechce grozić stowarzyszeniu karami, po czém udać się wprost do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych. My z naszéj strony uprosiliśmy Patrona, aby sprawę tę poruszył w Sejmie w interpelacyi do c. k. komisarza rządowego.

Bank rolniczy we Lwowie rozpoczyna czynności swoje dnia 1. października b. r. Biuro stowarzyszenia mieści się w zabudowaniu Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Zwracamy uwagę stowarzyszeń, że stare banknoty po 10 zł. tylko do końca b. m. przyjmować można, po tym terminie Austro-węgierski Bank wymieniać ich nie będzie, tylko w miejsce zapłaty przyjmować. Nowe dziesiątki, zaopatrzone jakimikolwiek dodatkami pisanymi lub drukowanymi itd. mają wartość o 5 centów niższą, t. j. płaci się za nie 9 zł. 95 ct, gdyż 5 ct. potrąca Austro węgierski Bank za konfekcyą i niszczy dopiskami zaopatrzone banknoty.

Wydawca i odpowiedzialny redaktor: Dr. Alfred Zgórski.

Z I. Związkowéj Drukarni we Lwowie, Hotel Żorża.